

ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΗΤΑΣ

Ίστορίες του Χάλ

Διηγήματα

ΚΙΧΛΗ 2014

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Κεντρική Βιβλιοθήκη	11
Ντόναλντ και Τζού	49
Ένα ποτήρι μπίρα	91
ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ	139

Στή Σόφη
τὸν πρῶτο μου ἀναγνώστη

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Κι ἂν ἔκανε ἕνα ἀπὸ κεῖνα τὰ πράγμα-
τα ποὺ διαβάζουμε ἢ παρακολουθοῦμε
στὸ θέατρο, τί θὰ συνέβαινε;

ΚΑΘΡΗΝ ΜΑΝΣΦΗΛΤ

ΤΟ ΑΠΟΓΕΥΜΑ ἦταν ψυχρὸ καὶ καθαρὸ. Ἡ κυρία Ρότζερς στεκόταν ὄρθια μπροστὰ στὰ σκαλιὰ τῆς Κεντρικῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Κίνγκστον ἀπὸν Χάλ. Ἀκίνητη, μὲ ἐλαφρὰ στραμμένο τὸ κεφάλι, ταξίδευε τὸ βλέμμα της στὴν ἔρημη Albion Street. Τὰ πρῶτα φῶτα εἶχαν μόλις ἀνάψει· μιὰ ἀδύναμη λάμψη διαχεόταν παντοῦ, ζωντανεύοντας τὰ περιγράμματα καὶ τὰ χρώματα τῶν κτιρίων κατὰ μῆκος τοῦ δρόμου. Μιὰ πνοὴ ψυχροῦ ἀέρα πέρασε μέσα ἀπὸ τὰ ἀσημένια μαλλιά τῆς κυρίας Ρότζερς. Ἐνωσε τὸ κρῦο πρῶτα στὰ μάτια, ὕστερα στὰ μάγουλα, στὸν λαιμὸ. Ἀνάσανε ἤρεμα καὶ βαθιά. «*Πέπη, Λούση, Μπόμ* — γιὰ νὰ δοῦμε ποιὸς θὰ ἔρθει νὰ δεῖ αὐτὴ τὴν ταινία», ἀναρωτήθηκε σιωπηλά, ἐνῶ ἓνα συγκρατημένο παράπονο ζωγραφιζόταν στὸ πρόσωπό της. Μιὰ φωτεινὴ ἐπιγραφὴ ἀνάψε ἀπέναντι. Ἄραγε θὰ ἔταν κάποιος γνωστός; Κάποιος ἀπὸ αὐτοὺς ποὺ τὴ χαιρετοῦν; Κοίταξε τὸ ρολοὶ της: ἦταν ἀκόμα νωρίς. Ἡ κυρία Ρότζερς, ταξιθέτρια τῆς Κινηματογραφικῆς Λέσχης τῆς Κεντρικῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Χάλ, προχώρησε μέχρι τὸ σημεῖο

πού ή Albion Street συναντᾶ τήν κεντρική λεωφόρο κι ἀπέμεινε νά κοιτᾶ κατὰ τὸ βάθος, ἐκεῖ ὅπου ή μεγάλη πλατεία ἄρχιζε νά σκιρτᾶ ἀπὸ ζωή.

Μὰ βέβαια, αὐτοὶ τή χαιρετοῦσαν πάντα. Ὁ χοντρός μὲ τὰ γένια καὶ τὰ θλιμμένα μάτια καὶ ὁ νάνος μὲ τὰ ξεθωριασμένα τζήν καὶ τὸ αἰώνιο χαμόγελο στὰ χεῖλη. Ἄνταπέδωσε μὲ συγκρατημένη οἰκειότητα τὸν χαιρετισμό· οἱ δύο τους ἦταν ἀπὸ τοὺς πιὸ τακτικούς ἐπισκέπτες τῆς λέσχης. Νά κι ἕνας πού ἔβλεπε γιὰ πρώτη φορά: πολὺ νέος, μὲ φαρδιά παντελόνια στὸ χρώμα τῆς σκουριᾶς, τιράντες καὶ σκοῦρο ναυτικὸ σκοῦφο. Τῆς χαμογέλασε ἀδιάφορα καὶ πῆγε καὶ χώθηκε σ' ἕνα κάθισμα στὶς πρώτες σειρές.

Ἦρθαν κι ἄλλοι. Ὅλοι μαζί γύρω στοὺς εἴκοσι, ἀγόρια καὶ κορίτσια· οἱ περισσότεροι φοιτητές, καὶ μάλιστα κάμποσοι ἀπὸ αὐτοὺς ξένοι. Σὰν αὐτὸν τὸν νεαρὸ πού ἔφτασε τελευταῖος καὶ ἐλαφρὰ λαχανιασμένος. Καθὼς τῆς ἔτεινε βιαστικά τὸ χέρι μὲ τὸ εἰσιτήριο, τὴν κοίταξε κατευθείαν στὰ μάτια, κούνησε ἐλαφρὰ τὸ κεφάλι του σὲ χαιρετισμὸ καὶ τὴν εὐχαρίστησε μ' ἕνα βιαστικό, χαμηλόφωνο καὶ πρόσχαρο («thank you»). Τὸν ἀκολούθησε μὲ τὸ βλέμμα. Ἦταν ψηλόλιγνος, μελαχρινός, ντυμένος μὲ κοντὸ σακάκι καὶ φαρδὺ παντελόνι πού στένευε χαμηλά. «Βέλγος», σκέφτηκε ή κυρία Ρότζερς, πού δὲν εἶχε ταξιδέψει ποτέ της στὸ Βέλγιο, οὔτε καὶ σὲ καμιὰ ἄλλη χώρα τοῦ κόσμου.

Τὰ φῶτα ἔχουν χαμηλώσει. Οἱ δύο ταξιθέτριες στέ-

κονται ὄρθιες στὸ πίσω μέρος τῆς αἵθουσας, μπροστὰ στὶς δύο κλειστὲς πόρτες. Στὸν ἀέρα αἰωρεῖται ἡ χαρακτηριστικὴ μυρωδιὰ τοῦ κλειστοῦ χώρου. Μὲ φόντο τὴ μεγάλη ὀθόνη, ποὺ φωσφορίζει ἀδύναμα μέσα στὸ ἡμίφως, ἡ κυρία Ρότζερς παρατηρεῖ τὰ νεανικὰ κεφάλια, τὰ κρυφὰ βλέμματα, τὰ συγκρατημένα γέλια, ἀφουγκράζεται τὴν ἀφύσικη ἡσυχία, τὴν ἀνεπαίσθητη ἔνταση τῆς προσμονῆς.

Τὰ φῶτα σβήνουν. Ἡ Πέπη, ἡ Λούση καὶ τ' ἄλλα κορίτσια ἀνασαίνουν ξανά.

Ὅταν πέθανε ἡ Μπέβ, ἡ καλύτερή της φίλη καὶ ὁ μοναδικὸς της σύντροφος γιὰ πολλὰ χρόνια ἀφότου χήρεψε, ἡ κυρία Ρότζερς ἔμεινε μόνη. Τὰ λίγα «κορίτσια» ποὺ ἔβλεπε ἀραιὰ καὶ ποῦ τὰ πρῶτα χρόνια μετὰ τὸν θάνατο τῆς ἀεικίνητης Μπέβερλυ Ἄστον ἀραιώσαν τὶς ἐπισκέψεις τους καὶ τελικὰ χάθηκαν ἀπὸ τὴ ζωὴ της.

Ἐζήσησε ὀλομόναχη γιὰ καιρὸ πολὺ: τὸ γέρικο σπίτι, τὰ παλιὰ δερματόδετα βιβλία μὲ τὶς ἱστορίες, τὸ πιστό της ποδήλατο, τὰ ψώνια στὴ γειτονιά, οἱ βραδινὲς βόλτες στὸ σοῦπερ μάρκετ τῆς γωνίας, ποὺ ἔμεινε ἀνοιχτὸ ὡς ἀργά, ἡ κουβεντούλα μὲ τὰ κορίτσια πίσω ἀπὸ τὶς ἀριθμομηχανές· τὰ φυτὰ της στὸν μικρὸ κῆπο, ποὺ τὰ ὑπεραγαποῦσε, τὸ ζεστὸ τσάι στὴν πολυθρόνα δίπλα στὴ θερμάστρα καί, ποῦ καὶ ποῦ, ἡ ποδηλατοδρομία μέχρι τὸ Τέσκο — καὶ βέβαια, οἱ Κυ-

ριακές. Ἡ κυρία Ρότζερς εἶχε ὀργανώσει καλὰ τὴ μοναχικὴ ζωὴ τῆς καὶ μετροῦσε τὰ χρόνια νὰ φεύγουν περιμένοντας κάθε φορὰ τὰ φθινοπωρινὰ φύλλα νὰ ἀπειλήσουν τὸν κῆπο τῆς. Ὅταν ὅμως διάβασε τυχαῖα στὴν ἑφημερίδα ὅτι ὁ Δῆμος ζητοῦσε ταξιθέτριες γιὰ τὴν Κινηματογραφικὴ Λέσχη ποὺ θὰ λειτουργοῦσε στὴν Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη τῆς πόλης, ἔνιωσε ὅτι αὐτὴ ἦταν μιὰ εὐκαιρία ποὺ δὲν ἔπρεπε νὰ χάσει. Καὶ παρὰ τὴν προχωρημένη ἡλικία τῆς, μὲ τὰ μικρὰ καὶ ἐπίμονα βήματά τῆς (καὶ ἴσως καὶ μὲ μιὰ μικρὴ εὐνοια τῆς τύχης) κατάφερε νὰ πάρει τὴ θέση.

Ὁ νεαρὸς Βέλγος ξανάρθε. Ἐμφανίστηκε ἀναπάντεχα στὴν ἀπογευματινὴ προβολὴ μιᾶς ταινίας κινουμένων σχεδίων — ἓνας ἀπὸ τοὺς ἐλάχιστους ἐνήλικες ποὺ ἐπισκέφθηκαν τὴν Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη ἐκεῖνο τὸ ἀπόγευμα χωρὶς νὰ συνοδεύουν παιδιὰ. Μάλιστα, τὴν ὥρα ποὺ τὴ χαιρετοῦσε εὐγενικά, ἀπὸ τὸν τρόπο ποὺ τὴν κοίταξε κατάλαβε ὅτι τὴ θυμόταν. Ἡ κυρία Ρότζερς ταραχτήκε λίγο.

Κάθε Κυριακὴ πρωί, ὅταν ὁ καιρὸς τὸ ἐπέτρεπε, ἡ κυρία Ρότζερς ἔκανε τὸν περίπατό τῆς στὴ νότια πλευρὰ τῆς πόλης.

Ξεκινοῦσε γύρω στὶς δέκα ἀπὸ τὸ σπίτι, μὲ τὸ μαντίλι στὸ κεφάλι καὶ ντυμένη ζεστά, καὶ ποδηλατοῦσε

μέχρι τὴν πλατεία τοῦ ὄντεον. Ἐκεῖ, ἀφοῦ ἀσφάλιζε τὸ ποδήλατό της, ἔστρωνε τὴ φούστα της καὶ δίπλωνε τὸ μαντίλι στὴ μικρὴ της τσάντα, ξεκινοῦσε τὴν περιήγησή της στὴν περιοχὴ τῆς μαρίνας καὶ τοῦ παλιοῦ λιμανιοῦ.

Περιδιάβαζε μὲ ἀργὸ βῆμα στὴ μαρίνα μὲ τὰ κόττερα, περνώντας μπροστὰ ἀπὸ τὰ ὑπαίθρια τραπεζάκια τοῦ μεγάλου ξενοδοχείου, ὅπου ράθυμες παρέες ἀπολάμβαναν τὴν μπίρα τους, διέσχιζε μὲ προσεκτικὸ βῆμα τοὺς μεταλλικοὺς ἀρθρωτοὺς διαδρόμους, ποὺ τὴν ὥρα τῆς ἄμπωτης κρέμονταν τρίζοντας δεκαπέντε ὀλόκληρα μέτρα πάνω ἀπὸ τὴν παχιά, ἀπειλητικὴ λάσπη, καί, μὲ τὰ πόδια νὰ τρέμουν, τὰ μάγουλα κατακόκκινα, ἔφτανε στὴν ἄκρη τῆς προκουμαίας, στὴν εἴσοδο τοῦ λιμανιοῦ.

Ἐκεῖ καθόταν νὰ ξαποστάσει σὲ κάποιον παγκάκι. Μπροστὰ της ἀπλώνονταν τὰ σκουρόχρωμα νερὰ τοῦ ποταμοῦ Χάμπερ. Ἀπέναντι, βυθισμένη σὲ μιὰ τεμπέλικη, χρυσὴ ἀχλὺ, ἡ νότια ὄχθη μόλις ποὺ φαινόταν. Στ' ἀριστερὰ της ὁ μεγάλος ποταμὸς μὲ τὰ ὑφάλμυρα νερὰ χανόταν στὸ βάθος, πίσω ἀπὸ τὶς ἀπαλὲς καμπύλες τῆς ἀκτογραμμῆς, ἐκεῖ ποὺ σκόρπιζε τὴν ἀνάσα της ἡ Βόρεια Θάλασσα. Ἡ κυρία Ρότζερς στεκόταν ἐκεῖ ἀρκετὴ ὥρα, εἰσπνέοντας ἡρεμὰ τὸν ἀέρα, ποὺ ἔπαιζε ἀνάλαφρα μὲ τὰ μαλλιά της καὶ δρόσιζε τὸ κουρασμένο της στῆθος. Κατόπιν, μὲ τὸν ἥλιο πιά ψηλὰ νὰ τῆς ζεσταίνει τὴν πλάτη, ἔκανε ἀντίστροφα τὴ διαδρομὴ περνώντας μπροστὰ ἀπὸ τὸ παγοδρόμιο καὶ

τὸν πεζόδρομο μὲ τὰ μεγάλα καταστήματα παιχνιδιῶν. Ἦταν ἡ ὥρα ποὺ ἡ πλατεία γέμιζε παιδιά.

Ἡ κυρία Ρότζερς τριγυρίζει στὴν πλατεία μπροστὰ ἀπὸ τὸν κινηματογράφο τοῦ Ὅντεον· δίπλα τῆς δυὸ ξανθὰ ἀγόρια, ἔξι ὡς ὀκτῶ χρόνων, κρατοῦν τὸν πατέρα τους ἀπὸ τὸ χέρι. Ἡ κυρία Ρότζερς στυλώνει τὸ βλέμμα πάνω στὰ ὀλόφρεσκα πρόσωπα, καὶ ξαφνικὰ νιώθει τὸν παιδικὸ φόβο, ἀντιλαμβάνεται μαγικὰ τὴ ζωὴ, ὁ χρόνος παγιδευμένος σ' ἓνα ἠλιόλουστο μεσημέρι — καὶ τί συγκλονιστικὴ προοπτικὴ νὰ μεγαλώσεις καὶ νὰ ζήσεις τὴν περιπέτεια τοῦ κόσμου! Πόσες ἐλπίδες, πόσες ἀνείπωτες ἱστορίες ταξιδεύουν ἤδη σ' αὐτὰ τὰ ντροπαλὰ πρόσωπα!

Ἡ κυρία Ρότζερς στέκεται δίπλα σ' ἓνα πολύχρωμο κιόσκι μὲ ψητὲς πατάτες καὶ χαζεύει ἓνα πλαστικὸ ζέπελιν ποὺ ἀστράφτει στὸν οὐρανό.

Ὁ χειμῶνας ἐπέλαυνε. Ἕνας παγωμένος βοριάς σάρωνε τὰ τελευταῖα φύλλα ἀπὸ τὶς πλάκες τῶν πεζοδρομίων καὶ θόλωνε τὰ μεγάλα μπροστινὰ τζάμια τῶν σπιτιῶν μὲ τὰ κίτρινα τοῦβλα. Μέσα στὸ ὑπνοδωμάτιό τῆς, ἡ κυρία Ρότζερς ντυνόταν προσεκτικὰ δίπλα στὴν ἠλεκτρικὴ θερμάστρα. Εἶχε ξεχάσει ν' ἀγοράσει τὴ σοκολάτα καὶ τὸ γάλα τῆς γιὰ τὸ πρωὶ κι ἔπρεπε νὰ βγεῖ πρὶν πέσει τὸ σκοτάδι — τὸ δελτίο καιροῦ προ-

έβλεπε θερμοκρασία αρκετών βαθμών κάτω από το μηδέν μετά τη δύση του ήλιου. Τὴν ταλαιπωροῦσε ἡ-
δη ἓνα κρυολόγημα, ἐνῶ τελευταῖα εἶχε μεγαλώσει
καὶ ὁ πόνος στὸ ἰσχίό της. Γερνοῦσε, καὶ τὰ κόκαλά
της εἶχαν βαλθεῖ νὰ τῆς τὸ ὑπενθυμίζουν κάθε χρόνο,
λὲς καὶ μὲ τὴν ἔλευση τοῦ χειμῶνα πάγωναν κι αὐτὰ
λίγο παραπάνω, ἐνῶ οἱ ἀρθρώσεις της τὴν ὑπάκουαν
ὄλο καὶ πιὸ ἀπρόθυμα. Ἔτρεμε στὴν ἰδέα ὅτι μιὰ μέρα
μπορεῖ νὰ ξυπνοῦσε ἀνήμπορη νὰ σηκωθεῖ ἀπ' τὸ κρε-
βάτι, ἀνίκανη ν' ἀνοίξει τὴν πόρτα καὶ νὰ βγεῖ στὸν
δρόμο. Κούμπωσε τὸ παλτό της μέχρι πάνω, ἔσφιξε
τὸ κασκόλ της, σιγούρεψε τὸ μαντίλι στὸ κεφάλι καὶ
ἀνοιξε τὴν πόρτα.

Τὸ κρύο τῆς ἔκοψε τὴν ἀνάσα. Ἡ μέρα ἔσβηνε μέσα
σὲ μιὰ ἔκρηξη κόκκινου φωτός, ἐνῶ ὁ ἄνεμος σκόρπι-
ζε παντοῦ τὴ μυρωδιὰ τῶν χημικῶν ἀπὸ τὶς δημόσιες
τουαλέτες τῆς Cottingham Road. Πάνω ἀπὸ τὶς στέ-
γες ἀπλωνόταν ἓνα ὑπέροχο μεταλλικὸ μπλέ, πού τὸ
λέκιαζαν ἐδῶ κι ἐκεῖ στῆλτες γκριζοῦ καπνοῦ ἀπὸ τὶς
καμινάδες. Κινήθηκε ἀποφασιστικὰ πρὸς τὸ στεγνὸ
πεζοδρόμιο· τὸ ἰσχίό της διαμαρτυρήθηκε καὶ τὴν ἀ-
νάγκασε νὰ σταθεῖ. «Κακομοίρα μου!» μουρμούρισε.
Δοκίμασε πάλι, λίγο πιὸ ἀργά. Καλύτερα· πονοῦσε,
ἀλλὰ ὁ πόνος ἦταν ὑποφερτός. Συνέχισε στὸν ἴδιο ρυθ-
μὸ χωρὶς ὁ πόνος νὰ μεγαλώσει. Ἀνακουφισμένη, σῆ-
κωσε τὸ κεφάλι καὶ κοίταξε γύρω. Ἐρημιὰ· μέχρι ἐ-
κεῖ πού ἔφτανε τὸ μάτι, ψυχὴ δὲν περπατοῦσε κάτω
ἀπὸ τὸν σκοτεινὸ θόλο πού σχηματίζαν οἱ ὑπεραιωνό-

βιες βελανιδιές. Τὰ γυμνά κλαδιά τους μπλέκονταν πολλά μέτρα πάνω ἀπὸ τὸ πεζοδρόμιο, ἐνῶ ἐδῶ κι ἐκεῖ οἱ παμπάλαιες ρίζες σήκωναν τὶς βαριές, χορταριασμένες πλάκες σὰν χαρτί. Ἡ κυρία Ρότζερς χαιρέτησε μ' ἓνα νεῦμα τοὺς ἀσάλευτους συνοδοιπόρους. Ἐρχονταν ἀπὸ πολὺ παλιὰ καὶ θὰ τὴ συντρόφευαν μέχρι τὸ τέλος, ἐνῶ οἱ ἴδιοι θὰ συνέχιζαν· ἔνιωσε νοσταλγία γιὰ τὰ δειλινὰ ποὺ δὲν θὰ ἔβλεπε ποτέ, ποὺ θὰ ἔβαφαν χρυσοκόκκινους τοὺς κορμούς τους γιὰ μάτια ἄλλα ἀπὸ τὰ δικά της.

Ἀνατρίχιασε κάτω ἀπ' τὰ ζεστά της ροῦχα. Στὸ βᾶθος τοῦ δρόμου ἢ φωτισμένη πρόσοψη τῆς πᾶμπ Haworth Arms, μὲ τὰ μεγάλα κόκκινα γράμματα, πρόβαλλε σὰν ἀδύναμος φάρος μέσα στὸ σούρουπο.

Πλησιάζοντας τὸ κινέζικο ἐστιατόριο Double Happiness ἓνα ζεστὸ κύμα ἀέρα τὴν τύλιξε καὶ γλύκανε τὴ μοναξιά της. Κοντοστάθηκε γιὰ μιὰ στιγμή ἔξω ἀπὸ τὴ θολή τζαμαρία καὶ ἄφησε τὴ μυρωδιὰ ἀπὸ τὸ γουὸκ νὰ γεμίσει τὰ ρουθούνια της. Στὴ διάβαση, μπροστά της, ἓνας νεαρὸς διέσχιζε τὸν δρόμο, μὲ τὴ βοήθεια ἐνὸς σκύλου-ὀδηγοῦ. Στάθηκε σχεδὸν δίπλα της — ἦταν δὲν ἦταν δεκαοκτῶ χρονῶν — προσπαθώντας νὰ προσανατολιστεῖ. Ὁ σκύλος ἔμεινε ἀκίνητος περιμένοντας νὰ ξεκινήσει τὸ ἀφεντικό του. Ξεμακραίνοντας, ἡ κυρία Ρότζερς ἔστρεψε τὸ κεφάλι καὶ τοὺς κοίταξε: ἓνα ἀλλόκοτο ζευγάρι, ὄμορφο, μοναχικὸ μὲς στὸ ἡμίφως. «Τί κρίμα», σκέφτηκε, «οἱ νέοι ἄνθρωποι δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχουν τέτοια προβλήματα».

Συνέχισε τὸν δρόμο της, ἐνῶ τὸ σκοτάδι πύκνωνε ὀλοένα. Μιὰ πόρτα ἀνοίξε μπροστά της, καὶ μὲς στὶς σκιές ἕνας ἄλλος νεαρὸς βρέθηκε νὰ περπατᾷ μὲ κόπο στὶς παγωμένες πλάκες, κουτσαίνοντας φανερά. Παρόλο πὺ ἡ ἴδια βιάδιζε ἀργά, μετὰ ἀπὸ λίγα βήματα τὸν εἶχε προσπεράσει.

Τὴν ὥρα πὺ πλησίαζε ξυλιασμένη τὴν εἴσοδο τοῦ σοῦπερ μάρκετ, ἀθόρυβα μέσα στὸν κοπετὸ τοῦ ἀνέμου τὴν προσπέρασε ἕνας ἄντρας πὺ κινουῖσε μὲ δύναμη τὶς ρόδες τοῦ ἀναπηρικοῦ του ἀμαξιδίου. Ἕνα μικρὸ κόκκινο φωτάκι ἀναβόσβηγε στὸ πίσω μέρος.

Χώθηκε βιαστικὰ στὴ σιγουριὰ τῆς φωτισμένης αἴθουσας.

Τὸ τσουχτερὸ κρύο καὶ οἱ ἔρημοι δρόμοι δὲν κατάφεραν νὰ ἀποθαρρύνουν τοὺς ἐπισκέπτες τῆς Κινηματογραφικῆς Λέσχης. Ἀντίθετα, ἡ θαλπωρὴ πὺ ἀνέδιδε ἡ πρόσοψή της καὶ οἱ ἱστορίες πὺ ζωντάνευαν στὴν ὀθόνη της ἔμοιαζαν νὰ προσελκύουν περισσότερους συντοπίτες τῆς κυρίας Ρότζερς μέσα στὴν καρδιὰ τοῦ χειμῶνα — ἂν μπορούσε κανεὶς νὰ ἀποκαλέσει ἔτσι τὶς ἑτερόκλητες καὶ πολύχρωμες παρέες τῶν νεαρῶν ἀγοριῶν καὶ κοριτσιῶν πὺ ἔφταναν συνήθως μέχρις ἐκεῖ, ξεπροβάλλοντας μέσα ἀπὸ τοὺς παντέρημους δρόμους. Ναι, μιὰ ἐστία πὺ φώτιζε καὶ ζέσταινε τὴ γύρω περιοχὴ, μαζὶ μὲ ἄλλες μικρὲς ἐστίες, σκορπισμένες στοὺς δρόμους καὶ τὶς πλατεῖες, πὺ κρατοῦ-

σαν ζωντανή τή βορινή πολιτεία μέχρι να ξεμυτίσει ή άνοιξη.

Είχε καιρό να δει την άθουσα γεμάτη, μα αυτή την ψυχρή και άφέγγαρη νύχτα ή λέσχη έπαιζε τον *Νοσφεράτου* με ζωντανή μουσική από την όρχήστρα του Δήμου. Χαρούμενη και γεμάτη ζωντάνια, δέν προλάβαινε να έξυπηρετεί τον κόσμο. Προσπαθούσε να κι-νεϊται γρήγορα, παρά τον επίμονο πόνο ψηλά στο πόδι.

Λίγο ακόμα και θα τής ξέφευγε, αλλά με μιá μικρή προσπάθεια παραπάνω πρόλαβε να τον καλωσορίσει, να του κόψει τó εισιτήριο και να τον όδηγήσει στη θέση του. Ο νεαρός Βέλγος είχε γίνει ό πιο σημαντικός επισκέπτης. Ήταν τακτικός θαμώνας (τής άρεσε να φαντάζεται ότι σπουδάζει κινηματογράφο), ήταν χαριτωμένος και έξαιρετικά εύγενικός μαζί της. Στις σύντομες, τυπικές στιχομυθίες τους στην είσοδο τής αίθουσας την κοιτούσε στα μάτια κι έμοιαζε να την άκούει πραγματικά, χωρίς να βιάζεται. Έρχόταν πάντα μόνος και είχε πάντα ένα χαμόγελο γι' αυτήν. Κανένας άλλος επισκέπτης τής λέσχης δέν έδειχνε τέτοια προσοχή στην κυρία Ρότζερς.

Περπατώντας προσεκτικά μες στα λασπόνερα, φορώντας γαλότσες, άδιάβροχο και γάντια κηπουρικής, ή κυρία Ρότζερς πάλευε να συμμαζέψει τον κήπο της στο πίσω μέρος του σπιτιού. Είχε βρέξει κι ό ουρανός

κρεμόταν ἀπειλητικός πάνω ἀπὸ τὶς στέγες, ἐνῶ ἀναρίθμητες στρώσεις ἀπὸ πυκνά σύννεφα, σὲ ὅλες τὶς ἀποχρώσεις τοῦ μαύρου καὶ τοῦ γκριζοῦ, ἔμοιαζαν νὰ καλύπτουν ὁλόκληρο τὸν κόσμο. Ἡ μυρωδιὰ τῆς βρεγμένης γῆς γέμιζε τὸν ἀέρα.

Ἦταν τόσο σκληρὸ καὶ ρηχὸ τὸ χῶμα, ποὺ καλὰ καλὰ δὲν ἔπιανε λάσπη. Σ' αὐτὸ τὸ ἄγονο ἔδαφος ἡ κυρία Ρότζερς εἶχε καταφέρει νὰ φυτέψει καὶ νὰ κρατήσει στὴ ζωὴ λίγα παχύφυλλα φυτά, τὰ ὁποῖα ἔγιναν φίλοι καὶ σύντροφοί της. Δεξιὰ κι ἀριστερὰ ἀπὸ τὸν κῆπο της ἀπλωνόταν μιὰ θλιβερὴ σειρὰ ἀπὸ μαῦρα χωμάτινα παραλληλόγραμμα, ὅμοια κι ἀπαράλλαχτα, ὅπως καὶ τὰ σπίτια στὰ ὁποῖα ἀνῆκαν. Χέρσα κι ἔρημα, μὲ τὴν πολυκαιρισμένη, ξεχαρβαλωμένη περιφραξή τους νὰ προστατεύει μόνον σάπιες ψάθες καὶ σκουριασμένα ἐργαλεῖα, ἐπέτειναν τὴν αἴσθηση τῆς φθορᾶς καὶ τῆς ἐγκατάλειψης ποὺ πλανιόταν πάνω ἀπὸ τὶς γερασμένες στέγες. Σ' αὐτὸ τὸ σκηνικὸ, τὰ στιλπνὰ χρώματα τῶν φυτῶν τῆς κυρίας Ρότζερς ἀποτελοῦσαν μιὰ μικρὴ ὄαση καὶ κρατοῦσαν ζωντανὴ μιὰ ὑπόσχεση ζωῆς.

Ἀφοῦ ἔριξε μιὰ τελευταία ματιά, μπῆκε μ' ἓνα χαμόγελο ἱκανοποίησης στὸ σπίτι σκουπίζοντας τὰ πόδια της στὸ χαλάκι τῆς πόρτας. Ἄφησε τὰ ἐργαλεῖα, ἔπλυνε τὰ χέρια της, ἄλλαξε κι ἔβαλε νὰ βράσει νερό. Σὲ λίγο καθόταν στὴν παλιὰ πολυθρόνα, μ' ἓνα ζεστὸ φλιτζάνι τσάι δίπλα της κι ἓνα βιβλίο στὰ χέρια, ἐνῶ ἡ θερμάστρα πάσχιζε νὰ ζεστάνει τὸν χῶρο, ποὺ μύρι-

ζε κλεισούρα. Οί σκοῦρες κουρτίνες ἔκρυβαν τὸ τζάμι, ἀλλὰ ἂν κάποιος ἔβριζε τὸ κεφάλι του ἀνάμεσα τους καὶ κοιτοῦσε ἔξω, δὲν θὰ μπορούσε νὰ πεῖ μὲ σιγουριά τί ὥρα τῆς ἡμέρας ἦταν. Τυπικὸς χειμῶνας τοῦ Γιόρκσαϊρ — εἶχε ζήσει πολλοὺς ἀπ' αὐτούς. Κι ὅμως... καμιὰ φορὰ ἔπιανε τὸν ἑαυτὸ της νὰ σκέφτεται τὸν νότο, χῶρες ποὺ δὲν ἐπισκέφτηκε ποτὲ ἀλλὰ τίς γνώρισε μέσα ἀπὸ τίς σελίδες τῶν βιβλίων καὶ ἀπὸ τὴν ὀθόνη τοῦ σινεμά. Πόσο διαφορετικὴ θὰ ἦταν ἄραγε ἡ ζωὴ της ἂν ζοῦσε... στὴ Γρανάδα; Ἡ στὴ Νάπολη; Στὰ μέρη αὐτὰ θὰ μπορούσε ν' ἀπλώνει τὴν μπουγάδα της ἔξω, σ' ἓνα τεντωμένο σχοινί, καὶ θὰ ἔπρεπε νὰ κλείνει προσεκτικὰ τίς κουρτίνες, μὲς στὸ καταχειμῶνο, γιὰ νὰ μὴν ἀφήνει τὸν ἥλιο νὰ τὴν ξυπνᾷ τὸ πρωί. Τῆς φάνηκε τόσο ἐξωπραγματικὴ αὐτὴ ἡ εἰκόνα, ποὺ τὴν ἀπώθησε ἀμέσως, κουνώντας τὸ κεφάλι. Πίεσε τὸν ἑαυτὸ της νὰ συγκεντρωθεῖ στὸ βιβλίο ποὺ διάβαζε. Χρωστοῦσε τόσα πολλὰ στὰ βιβλία! Ἀμέτρητες ὥρες συντροφιάς, συγκινήσεων, ταξιδιοῦ, κουβεντούλας...

Ἐγειρε πίσω στὴν πολυθρόνα. Ἡ φωτιὰ εἶχε δυναμώσει, τὸ βιβλίο ἀναπαυόταν κλειστὸ στὰ πόδια της. Περιέφερε τὸ βλέμμα της στὸ δωμάτιο, ἤρεμη καὶ ἱκανοποιημένη. Ἀργότερα θὰ τηγάνιζε ψαροκροκέτες γιὰ βραδινό, θὰ ἔπλενε τὰ πιάτα καὶ θὰ χάζευε λίγο στὴν τηλεόραση, προτοῦ χωθεῖ κάτω ἀπὸ τὰ ζεστά της στρωσίδια. Τὴν ἐπομένη τὸ βράδυ δούλευε στὴ λέσχη κι ὅσο νὰ ἔπρεπε νὰ ξεκουράσει καὶ τὸ πόδι

της. (Τί κι ἂν κανεῖς δὲν εἶχε μπεῖ στὸ σπίτι της χρόνια ὀλόκληρα; Δὲν τὰ κατὰφερενε κι ἄσχημα...) Τὴν πῆρε ὁ ὕπνος στὴν πολυθρόνα, ἐνῶ ἡ βροχὴ ξανάρχιζε νὰ χτυπᾷ στὸ μεγάλο μπροστινὸ τζάμι.

Αὐτὴ τὴ φορὰ τῆς ἔδωσε καὶ κατάλαβε. Κατέβηκε μὲ δυσκολία ἀπὸ τὴ σέλα, ἐνῶ τὸ κεφάλι της εἶχε μουνδιάσει ἀπὸ τὸ κρῦο. Ἀσφάλισε τὸ ποδήλατο μὲ ἀργές, προσεχτικὲς κινήσεις. Ὁ πόνος τῆς ἔφερενε δάκρυα στὰ μάτια. Ἴσως θὰ ἴπρεπε νὰ σκεφτεῖ σοβαρὰ νὰ σταματήσει αὐτὲς τὶς ἐξορμήσεις. Εἶχε χρειαστεῖ πάνω ἀπὸ μισὴ ὥρα προσπάθεια μέσα στὸν παγωμένο ἀέρα γιὰ νὰ διασχίσει τὶς σκυθρωπές, ἐρημωμένες ἀπὸ τὸν χιονιὰ γειτονιὲς στὰ βόρεια τῆς πόλης· πέρασε, ποδηλατώντας μὲ κόπο, μπροστὰ ἀπὸ τοὺς καταθλιπτικoὺς ὄγκους τῶν ἐργατικῶν μπλόκ μὲ τὸ γκριζο τσιμεντένιο κέλυφος, ποὺ ἔμοιαζαν νὰ χάνουν τὰ περιγράμματά τους μέσα στὸ μολυβι φόντο τοῦ οὐρανοῦ. Τέλος, πονεμένη καὶ ταλαιπωρημένη, ὀδήγησε τὸ ποδήλατό της στὸν φιδίσιο δρόμο ἀνάμεσα στὰ λασπωμένα λιβάδια, τὰ ἴδια πού, προτοῦ ἔρθει ὁ χειμῶνας, ξεκούραζαν μὲ τὴν ὁμορφιά τους τὴ ματιά της.

Μπροστὰ της ὀρθωνόταν ἡ ὑπεραγορὰ τοῦ Τέσκο. Περπάτησε κουτσαίνοντας κάτω ἀπὸ τὰ ἔντονα φῶτα τοῦ προαυλίου καὶ στάθηκε μερικὰ μέτρα ἀπὸ τὴν πολυσύχναστη εἴσοδο τρίβοντας τὸν γοφὸ της. Μέσα στὴ σκοτεινιά καὶ τὴν ὁμίχλη, τὸ γιγάντιο σουπερ μάρκετ

ἔμοιαζε μὲ παράξενο κρουαζιερόπλοιο πού καταπλέει ὀλόφωτο σὲ χειμωνιάτικο λιμάνι. Δεκάδες ἄνθρωποι, ντυμένοι ζεστά, πηγαινοέρχονταν κρατώντας καλάθια καὶ σακοῦλες. Ἐνιωσε ἀδύναμη καὶ μόνη. Ὁ πόνοσ στὸ πόδι ἐπέμενε· ἀναρωτήθηκε ἂν θὰ τὰ κατὰφερνε νὰ ξανάρθει.

Σήκωσε τὰ μάτια της ψηλά, ἐκεῖ ὅπου ἡ λάμψη ἀπὸ τὰ φῶτα τοῦ ἐμπορικοῦ κέντρου ἔσβηνε στὸν σκοτεινὸ οὐρανό. Ὁ κόσμος της στένευε. Πῆρε μερικὲς βαθιὲς ἀνάσες καί, ἀργὰ ἀργὰ, κατευθύνθηκε πρὸς τὴν εἴσοδο. Δίστασε γιὰ λίγο. «Ἀπόλασέ το!» εἶπε στὸν ἑαυτὸ της καὶ χώθηκε μέσα στὸν κόσμο πού στριμωχνόταν ἀνάμεσα στὶς αὐτόματες πόρτες.

Βάδιζε μὲ προσοχὴ στοὺς κατὰμεστους διαδρόμους χαζεύοντας τὰ βαρυφορτωμένα ράφια καὶ τὰ πρόσωπα πού συνωστίζονταν μπροστά τους. Κοντοστεκόταν συχνὰ καὶ περιεργαζόταν τὰ κάθε λογῆς προϊόντα, ἐνῶ ἔστηνε αὐτὶ ν' ἀκούσει τίς κουβέντες τῶν διπλανῶν της. Ἐλάχιστα προϊόντα κατέληγαν στὸ καλάθι της. Αὐτὸ ὅμως εἶχε ἀποφασίσει νὰ τὸ πάρει· τὸ σκεφτόταν μῆνες ὀλόκληρους καὶ τώρα εἶχε φτάσει ἢ στιγμὴ νὰ ἐνδώσει στὸν πειρασμό. Προσπαθοῦσε νὰ φτάσει τὸ μικρὸ μπουκάλι τὸ ἐλαιόλαδο, μὲ τὸ βαθὺ πράσινο χρῶμα καὶ τίς χρυσὲς ἀνταύγειες, ὅταν ἔχασε τὴν ἰσορροπία της καί, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβει, βρέθηκε φαρδιὰ πλατιὰ στὸ δάπεδο, μὲ τὰ πράγματα πού περιεῖχε τὸ καλάθι της σκορπισμένα γύρω. Τρόμαξε πολὺ καὶ ντράπηκε — ἡ καρδιά της χτυποῦσε δυνατά.